

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, dr. Maros Miklós (Dr. Maros Ügyvédi Iroda) ügyvéd által képviselt felperesnek az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztály (1055 Budapest, Szalay u. 16., ügyintéző: dr. Révész dr. Galántai Jolán) által képviselt Fővárosi Bíróság (1055 Budapest, Markó u. 27.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2011. január 31. napján kelt 3. P. 22.464/2010/4. számú ítélete ellen a felperes 2011. március 25. napján 5. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az adóhatóság külön felhívására fizessen meg az állam javára 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket.

0

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2008. július 28. napján előterjesztett keresetlevelében 40.000.000 Ft, ennek 2007. november 1. napjától számított törvényes kamata (Ptk. 301. § (1) bekezdés), valamint 1.400.000 Ft + áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Pp. 2. § (3) bekezdésére hivatkozva. Előadta, hogy 2004. február 9. napján jogerőre emelkedett végzés folytán felszámolási eljárás alá került, de 2006. május 29. napján a bíróság által jóváhagyott egyezség következtében a felszámolás befejeződött és továbbiakban is működik. A felperes az egyezségben tett vállalásának eleget tett, a hitelező (APEH Dél-budapesti Igazgatósága) azonban az egyezségben vállalt kötelezettségét, 40.000.000 Ft g) pontos követelés törlését nem teljesítette. Emiatt a felperes kérte a bíróságtól az egyezség végrehajtását, ezen belül a hitelező kötelezését az igazolt teljesítés alapján az elengedett követelésnek az összes nyilvántartásból történő törlését. Az alperes a

végrehajtást nem rendelte el, válaszként annyit közölt, hogy a kérelmet irattárba helyezte. Az alperes megsértette a Pp. 2. § (1), 8. § (1), 95. § (1) bekezdéseit, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 1. §-át, 5. § (1) bekezdését, 9. §-át, 10. § (1) és 11. § (1) bekezdéseit, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bszi.) 2. § (2) bekezdését és 9. §-át. A kijelölt és benyújtott kérelem alapján hivatalból eljárni köteles bíró és a bíróság mulasztása, és az abból származó kár - miszerint az adóhatóság a cégkivonat szerint a végrehajtást 40.000.000 Ft-ra folytatja -, indokolta a per megindítását. Az alperes nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy ésszerű határidőn belül a felperes kérelmét elbírálja, és erre tekintettel a felperest méltányos elégtételt biztosító kártérítés illeti meg. Kártérítési összeg nem lehet más, mint a felperesen végrehajtásra kerülő 40.000.000 Ft. Követelése jogszabályi hivatkozásaként a Ptk. 348. § (1) bekezdését is megjelölte. A per első tárgyalásán az érvényesített kárt nem vagyoni kárként jelölte meg. A tulajdonával való rendelkezési joga, mint alkotmányos alapjoga sérült. Előadta, hogy az adóhatóság a 40.000.000 Ft tekintetében akadálytalanul folytatja a végrehajtást, lefoglalta a felperes összes ingatlanát, inkasszót vezetett a bankszámlára, és ingóságokat is lefoglalt. Ezt az eljárást nem akadályozta meg az alperes. Az adóhatóság ténylegesen 67.000.000 Ft-ot meghaladó követelést érvényesít, de ennek része az alperes előtti egyezség szerint elengedett 40.000.000 Ft.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadta, hogy a felperes végrehajtás tárgyú beadványa nem volt alkalmas eljárásjogi joghatás kiváltására, ezért nem tett az eljáró bíró intézkedést. A felperest mint adóst a hatályos szabályok szerint nem illette meg az a jog, hogyha a tartozását esetleg rendezte, és az adóhatóság részéről nem történt meg ennek elismerése, a követelést változatlanul nyilvántartja, a bíróságtól kérje az adóhatóság kötelezését a tartozás nyilvántartásból történő törlésére. A Pp. nem ír elő olyan kötelezettséget, hogy az olyan beadvány esetén, amely alapján a bíróságnak nincs intézkedési kötelezettsége, erről a beadvány előterjesztőjét tájékoztassa. Nem tanúsított jogellenes magatartást, az intézkedés elmulasztásával kárt nem okozott, kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Utóbb elismerte, hogy a felperes kérelmét nem lehetett volna elintézés nélkül irattárba helyezni, azt érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítani, mert a felperes végrehajtási eljárás indítására nem volt jogosult. E mulasztás azonban a felperesnek sem vagyoni, sem nem vagyoni kárt nem okozott. A felperes kérelmére meghozott végzés nem járhatott olyan eredménnyel, hogy az adóhatóság által foganatosított foglalás keretei a felperes javára változzanak. A követelés összegszerűségét is mértéktelenül eltúloztának minősítette.

A Fejér Megyei Bíróság 2011. január 31. napján meghozott 3. P. 22.464/2010/4. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy külön felhívásra az államnak fizessen meg 900.000 Ft kereseti illetéket.

Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a tényállás lényegében nem volt vitás, azt a felek egyező előadásai és a csatolt periratok is megfelelően alátámasztották. Tény, hogy a felszámolási ügyben eljáró bíró a felperes végrehajtási kérelmére saját

kezüleg írt irattározási utasítást azzal a megjegyzéssel, hogy a kérdéses egyezség az adóhivatalra nézve nem tartalmaz kötelezést, így a végrehajtás általános feltételeinek hiánya miatt (Vht. 13. §) nincs helye a végrehajtás elrendelésének. A felperes helyesen állította, hogy ez a formátlan bírói intézkedés jogelméleti megalapozatlansága mellett kirívóan szakszerűtlen is volt. Figyelmén kívül maradt, hogy a bíróság előtt kötött ítélethatályú egyezség kölcsönös engedményeket tartalmazott, abban mindkét fél kötelezettséget vállalt. A felperes arra, hogy részletekben fizet, az adóhivatal pedig arra, hogy elengedi a 40.000.000 Ft késedelmi pótlékot. A teljesítésben a felperesnek kellett elől járni, de ha ez megtörtént, és az adóhivatal a törléssel késedelembe esett, erre hivatkozással a felperesnek elvileg jogában állt meghatározott cselekmény végrehajtását kérni. Ha az eljáró bírónak ettől eltérő álláspontja volt, akkor is köteles lett volna a felperes kérelmét legfeljebb harminc napon belül végrehajtási ügyszámra lajstromoztatni, és ezzel az ügy mellőzhetetlen alakszerű elintézését lehetővé tenni. Sem a Pp, sem a Vht., sem a BÜSZ, sem a VÜSZ nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint egy végrehajtási kérelmet, még ha alaptalannak látszik is, egyszerűen irattárba lehetne helyezni. Az alperes objektív alapokon nyugvó mögöttes (munkáltatói) kárfelelősségének egyik törvényi feltétele az ügyintézés immár negyedik éves késedelmében megnyilvánuló jogellenes magatartás tehát az elsőfokú bíróság szerint egyértelműen fennáll (Pp. 2. §, Ptk. 348. §). Nem cáfolható a felperesnek az az állítása sem, hogy a cég működését egy, a bíróság mulasztása miatt folyó indokolatlan adó-végrehajtási eljárás hátrányosan befolyásolja, mert egyrészt gátolhatja a tulajdonnal való rendelkezésében, másrészt az üzleti életben rossz megítélés alá kerülhet. A kárfelelősségnek, a Pp. 2. § szerinti szankció alkalmazásának azonban mellőzhetetlen feltétele a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés. Ennek meglétét az állítólagos károsult tartozik bizonyítani. A felperes azt állította, hogy a vagyoni - működési ellehetetlenülése az alperes mulasztásának következménye, ha nem lett volna a perbeli 40.000.000 Ft tartozás, akkor működése rendben lenne. Ezt az állítását azonban nem bizonyította. A becsatolt közigazgatási ítélet indokolásából kitűnt, hogy a felperesnek 2006. júniusában, a felszámolási eljárás számára kedvező lezárásakor 125.952.000 Ft adótartozása volt, amit 2007. februárjáig csak 112.841.000 Ft-ra tudott leszorítani. A közigazgatási pert ezen belül vagy ezen felül mintegy 88.000.000 Ft tíz különböző adónemben ismeretlen időpontban keletkezett tartozás csökkentése, illetve részletfizetés iránt indította. Az adóhivatal, majd a közigazgatási bíróság azért utasította el a könnyítés iránti követelését, mert a fizetési nehézségeket nem találták sem önhibán kívülnek, sem átmenetinek, ráadásul a felperes a perbeli egyezségen alapuló részletfizetési kötelezettségét sem teljesítette. A folyószámla felperesre nézve kedvezőtlen egyenlege és az amiatti adóvégrehajtás tehát legfeljebb részben függhet össze azzal, hogy az alperes nem intézkedett az egyezség szerinti 40.000.000 Ft-os tartozás törlése iránt. Valós, hogy a felperes az egyezség óta teljesített bizonyos befizetéseket, de vagy nem eleget, vagy időközben újabb adóságot halmozott fel. Mostani egyenleg nem ismert, de ha a végrehajtási kérelem benyújtása körüli időpontban 100.000.000 Ft-ot meghaladó mínusz volt, kijelenthető, hogy a működési zavarokat okozó foglalkás, árverezés akkor is problémát okozna, ha az alperes a 40.000.000 Ft tartozást érintő végrehajtás

ügyében szakszerűen és időszerűen járt volna el. Az elsőfokú bíróság tehát a keresetet az okozati összefüggés hiányára alapozva elutasította.

A perköltség viseléséről szóló rendelkezését a Pp. 78., 84-86. §-aival, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. és 62. §-aival indokolta.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes keresetének megfelelő marasztalását kérte. Az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak és jogszabálysértőnek tartotta. Előadta, hogy a felszámolási eljárásban megkötött egyezségben vállalt kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett, azonban az adóhivatal nem törölte a folyószámlájáról a 40.000.000 Ft késedelmi pótlékot, majd ezen hátralékra alapítottnan végrehajtást is indított ellene. A felperes jogai megóvása érdekében volt kénytelen az alperestől végrehajtást kérni, ennek keretében az adóhivatal kötelezését a 40.000.000 Ft késedelmi pótlék törlésére. Az alperes a benyújtott végrehajtási kérelemmel nem foglalkozott, azt egyszerűen irattárba helyezte. A peres eljárásban az alperes képviselője elismerte, hogy e kérelmet nem intézte el, így formailag mulasztásban van, amelyből következően a jelen per megindítására okot szolgáltatott. Az alperes alkalmazottja a végrehajtás iránti kérelemre azt írta rá, hogy irattárba helyezhető, mert az adóhatóságra kötelezést az egyezség nem tartalmaz. A felperes panaszára változatlanul nem hozott végzést, az iratokat irattárban tartotta, és ezért volt kénytelen a Pp. 2. § (3) bekezdése, illetve a Ptk. 348. § (1) bekezdése alapján kártérítés iránti keresetet előterjeszteni. A végrehajtási kérelem ügyében az alperes törvénysértő módon járt el, mert nem teljesítette a Pp. 95. § (1) bekezdésében foglaltakat, nem tett érdemi intézkedést harminc napon belül. Ez a szándékos mulasztása ellentétes volt a Vht. 1. §-ával, 5. § (1) bekezdésével, 9. §-ával, 10. § (1) és 11. § (1) bekezdéseivel, a Pp. 2. § (1) és 8. § (1) bekezdéseivel, továbbá figyelmen kívül hagyta a Bszi. 2. § (2) bekezdését és 9. §-át. Az alperes mulasztása következtében jelen ügyben alkalmazni kell a Pp. 2. § (3) bekezdését. Az ésszerű határidőn belül történő eljárási kötelezettség elmulasztása esetén a felet méltányos elégtételt biztosító kártérítés illeti meg, és e méltányos kártérítésként az adóhivatal által nem törölt összeget járulékaival kérte megítélni. A Pp. 2. § (3) bekezdésének alkalmazása esetén nem feltétel, hogy a felperes az alperes által megsértett alapvető jogai miatti kár bekövetkeztét és az okozati összefüggést bizonyítsa, elegendő az ésszerű határidő túllépésének az igazolása, ahogy ez az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről Rómában aláírt egyezményben foglaltak esetén is történik. A Pp. 2. § (3) bekezdésében előírt méltányos elégtételt biztosító kártérítés objektív felelősségen alapszik, mert a törvényekben előírtak betartása a bíróságoknak is kötelező, és az azokhoz szükséges feltételek megteremtése a bíróságok feladata. Jelen ügyben az irattárba helyezés pont azt eredményezte, hogy az alperes kirívóan jogellenes eljárásával szemben sehol semmilyen jogorvoslattal nem lehetett élni. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az irányadó jogszabályok egyike sem teszi lehetővé érdemi intézkedés nélküli irattárba helyezést, és már ebből a ténymegállapításból következik az alperes Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti objektív kárfelelőssége. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 348. §-ára alapozott kereseti kérelmet is elutasította. A perben előadta, hogy az adóhatóság eljárása miatt kénytelen volt

közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti pert kezdeményezni, mégpedig az alperes előtt. A felperes bejelentette, hogy közte és az alperes között kártérítési per van folyamatban, ennek ellenére az alperes a közigazgatási perben eljár és ítéletet hozott, ezt az eljárást a felperes összeférhetetlennek minősítette, amit tetézett az a körülmény, hogy az adóhivatal a felperessel szemben újabb felszámolási kérelmet nyújtott be az alperesnél, mely kérelemnek az alperes - első fokon - helyt adott. Ez a két összeférhetetlen eljárás maradéktalanul összekapcsolja az alperes korábbi jogellenes és felróható eljárását, tehát a Ptk. 348. §-a alapján is fennáll a kártérítési felelőssége.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mert azt érdemben helyesnek minősítette. Az elsőfokú bíróság a tényállást a perbeli bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, és abból okszerűen vonta le a keresetet elutasító ítéleti döntést, indokolási kötelezettségének is eleget tett. A felperes keresetét a Ptk. 349. § (1), (3) bekezdéseinek, 348. §-ának, 339. § (1) bekezdéseinek, illetve a Pp. 2. §-ának, 3. § (3) bekezdésének rendelkezéseit figyelembe véve bírálta el. Az alperest kártérítési felelősség nem terheli, ennek indokait az elsőfokú ítélet részletesen tartalmazza.

A felperes fellebbezése folytán az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében felülbírálta (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság az érdemi döntéssel is egyetért, azonban az indokokat csak részben tekintette helyesnek.

A Pp. 2. § (1) bekezdése értelmében a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. E § (3) bekezdése kimondja, hogy az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. Az igény elbírálása során a bíróság soron kívül jár el. A kártérítés megállapítását nem zárja ki, ha a bíróság nevében eljár személynek az okozott jogsérelem közvetlenül nem volt felróható.

Az alperes a felperessel szemben kezdeményezett felszámolási eljárásban biztosította a felszámolást kérők és az adós azon jogát, hogy a jogvitájukat elbírálják, ennek érdekében az érintettek között létrejött egyezséget jóváhagyta, ezáltal biztosította az eljárás tisztességes és ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jogot, minthogy az egyezséget jóváhagyó végzésben rendelkezett a felszámolási eljárás befejezéséről. A felperes nem is ezt sérelmezte,

hanem a felszámolási eljárásnak az adós gazdálkodó szervezet megszüntetése nélküli befejezése megállapításának közzététele (2006. június 22.) után, 2007. szeptember 14. napján előterjesztett kérelmére az intézkedés elmulasztását. A felperes azt kérte, hogy a felszámolási ügyben eljáró bíróság rendeljen el végrehajtást az egyik hitelezővel szemben az egyezségben elengedett tartozás „törlésére”. Az egyezség tartalma szerint a hitelező valóban úgy kötött egyezséget, hogy az e) pontba sorolt követelését a felperes 100 %-ban, a g) pontba sorolt követelését 37 %-ban fizeti meg kilenc szabatosan meghatározott részletben. Az egyezség tartalmazta, hogy „a hitelezők kijelentik, hogy az egyezséghez az adós által ajánlott módon hozzájárulnak és az egyezségbe foglalt követelésük teljes kielégítése esetén további követelésük nincs”. Ezzel a tartalommal megkötött egyezséget jóváhagyó végzés ellen senki sem fellebbezett, a felperes képviselője maga 2006. június 9. napján a fellebbezési jogáról kifejezetten lemondott. A felperes egy a Vht. 12. § (1) bekezdésének meg nem felelő végrehajtás elrendelése iránti kérelmet terjesztett elő, melynek tárgyában az alperes a felperessel is közölt intézkedést nem tett. Kétségtelen a helyes eljárás az lett volna, ha az alperes tájékoztatja a felperest a végrehajtás elrendelése iránti kérelme nem teljesíthető voltáról, minthogy a jóváhagyott egyezségnek nem volt az érintett hitelező vonatkozásában olyan kötelezettségvállalása, ami végrehajtható lett volna. Ezzel azonban az alperes a felperesnek a per, ténylegesen a felszámolási eljárás ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jogát nem sértette meg, mert az már korábban befejeződött. Az eljárás az adós és a hitelezők közötti egyezség jogerőre emelkedésével fejeződött be. A végrehajtási eljárás már nem tartozik a polgári perrendtartásban szabályozott per tartamába. Ez következik abból, hogy a végrehajtási kérelmet, a végrehajtás elrendelését és lefolytatását külön törvény, a Vht. rendelkezései tartalmazzák. Mindazonáltal a Pp. 2. § (3) bekezdésében szabályozott méltányos elégtételt biztosító kártérítés esetén a másodfokú bíróság álláspontja szerint nincs szükség a kártérítési felelősség általános szabályai szerinti okozati összefüggésre, mert a méltányos elégtételt biztosító kártérítés feltétele kizárólag a Pp. 2. § (1) bekezdésében írt jogok sérelme.

A felperes által követelése alapjául megjelölt másik jogszabályi hivatkozás, a Ptk. 348. §-a önmagában nem értelmezhető. A szóba jöhető jogszabályi környezet a Ptk. 349. § (1) és (3) és a Ptk. 339. § (1) bekezdései lehetnének, jöllehet erre a felperes keresete nem utalt. A felperes jogsérelméhez az vezetett, hogy az egyezség nem tartalmazott az érintett hitelező részéről kötelezettségvállalást arra, hogy az egyezség révén elengedett g) pontba sorolt követelést a nyilvántartásából törli. E helyett tartalmazta, hogy „a hitelezők kijelentik, hogy az egyezséghez az adós által ajánlott módon hozzájárulnak és az egyezségbe foglalt követelésük teljes kielégítése esetén további követelésük nincs”. E megfogalmazás melletti egyezség jóváhagyásával szemben a felperes jogorvoslattal nem élt, vagyis a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti speciális feltétel hiányzik. Ennek az egyezségnek az érintett hitelező tekintetében nem volt olyan meghatározott magatartást tartalmazó kötelezése, ami végrehajtható lett volna. Tény, hogy a helyes eljárás az lett volna, ha az alperes a végrehajtás elrendelése iránti kérelmet elutasítja, de ez az intézkedése már az okozati összefüggés körén kívül esik, mert a felperes javára

nem volt olyan egyezségben foglalt kötelezettségvállalás, ami végrehajtható lett volna. Ezért csak ebben a viszonylatban helyes az a következtetés, miszerint a felperes által állított kár és a megjelölt mulasztás között hiányzik az okozati összefüggés.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezésében összeférhetetlennek minősítette, hogy az ellene indított első, a per tárgyát képező felszámolási eljárás után a közigazgatási perben, majd az újabb felszámolási eljárásban is az alperes járt el. Ez azonban jelen kártérítés iránti perben közömbös, mert a per tárgya a legelső eljárásban kifejtett alperesi magatartás, melyre a később indult eljárásokban megvalósított alperesi magatartásnak nincs kihatása.

A másodfokú eljárásban a pernyertes alperes oldalán megtérítésre jogosító perköltség nem volt. A le nem rótt fellebbezési illetéket pervesztése okán a felperes köteles megfizetni (Pp. 239. §, 78. § (1) bekezdés, Itv. 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés).

, 2011. október 20.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: